

Gestelde vragen over aardgasvrij worden

Informatieavond 'van het aardgas af' Goirle, Hilvarenbeek, Oisterwijk
28 april 2021

Wat kan ik doen?

Hoe weet je met welke duurzame maatregelen je kunt starten?

Er zijn maatregelen die u te allen tijde kunt doorvoeren. Deze bereiden uw woning voor op aardgasvrij, ongeacht welk warmte-alternatief gekozen wordt. Het zijn de zogenaamde no-regret (geen spijt)maatregelen. Dit zijn bijvoorbeeld:

- Isoleren van gevels, daken en vloeren
- Vervangen van beglazing en kozijnen door triple glas
- Naad- en kierdichting aanbrengen
- Mechanisch ventileren van de woning
- Elektrisch koken
- Zonnepanelen op de daken leggen

Voor een individueel advies kunt u contact opnemen met het lokale energieloket:

www.hilvarenbeek.nl/energiehuis

www.energieloketgoirle.nl

<https://dec-oisterwijk.nl/energieloket/energieloket-oisterwijk/>

Ik moet mijn ketel gaan vervangen, wat is wijsheid?

Als u toe bent aan een nieuwe cv-ketel dan kunt u nu al een andere keuze maken. Denk aan een hybride warmtepomp, die zowel op aardgas als elektriciteit werkt. Hiermee bespaart u tot wel 70% op uw aardgasverbruik. Ook kunt u bijvoorbeeld een cv-ketel huren. Dan zit u minder lang vast aan uw keuze. Meer informatie over het verduurzamen van de verwarmingsinstallatie vindt u hier:

www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiezuinig-huis/energiezuinig-verwarmen-en-warm-water/. Is uw cv-ketel kapot en weet u niet welke u nu moet aanschaffen? Kijk dan hier: www.advies-op-maat.milieucentraal.nl/aom/CV-ketel_vervangen.

Laat u adviseren of een aardgasvrij alternatief voor een cv-ketel mogelijk en verstandig is in uw situatie. Uw lokale energieloket kan u adviseren:

www.hilvarenbeek.nl/energiehuis

www.energieloketgoirle.nl

<https://dec-oisterwijk.nl/energieloket/energieloket-oisterwijk/>

Financiering

Hoe zit het met de huiseigenaren die niet kunnen of willen bijdragen aan het verduurzamen van de woning? Oftewel: wie gaat het betalen?

Betaalbaarheid nemen we vanuit de gemeente mee als belangrijk criterium bij het opstellen van de Transitievisie Warmte. Het uitgangspunt van het Landelijke Klimaatakkoord is dat de transitie naar aardgasvrij voor bewoners woonlastenneutraal gebeurt. Dit betekent dat bewoners per maand niet duurder uit zijn dan nu ze met aardgas verwarmen. Of en hoe dit werkelijk voor elkaar kan worden gekregen, wordt nu op verschillende plekken in Nederland onderzocht in de proeftuinen voor aardgasvrije wijken.

Momenteel bestaan er al wel diverse subsidies en aantrekkelijke leningen waar u gebruik van kunt

maken om uw huis aardgasvrij te maken of te isoleren, zie: www.energiesubsidiewijzer.nl. Uw lokale energieloket kan u hierover adviseren:
www.hilvarenbeek.nl/energiehuis
www.energieloketgoirle.nl
<https://dec-oisterwijk.nl/energieloket/energieloket-oisterwijk/>

Transitievisie Warmte

Hoe wordt iedereen betrokken bij het maken van de visie?

In een zogenaamde stakeholderstafel overleggen we met allerlei partijen en werken we samen aan de visie. Hieraan nemen de woningcorporaties deel, de energie coöperaties in de gemeenten, netbeheerder Enexis, het Waterschap de Dommel en Brabantse Delta en ondernemersverenigingen. Bewoners betrekken we onder andere via dorpsraden en informatieavonden. Met mogelijk kansrijke startwijken (wijken waar we mogelijk als eerste van het aardgas af gaan) gaan we verder in gesprek. Ook stemmen we af met de raadscommissie en bestuurders (wethouders, woningcorporaties). Hou de website van uw gemeente in de gaten voor meer informatie.

Hoe ziet het verdere participatieproces met inwoners er uit? (Nu zijn er 70 inwoners aanwezig, hoe bereik je de rest?)

De drie gemeenten zijn heel verschillend en hebben alle drie een andere sociale infrastructuur. Daardoor doorlopen we een ander pad en zullen ze dus alle drie ook een andere participatievorm gaan krijgen. We hebben in de dorpen gesprekken gevoerd binnen de bestaande structuren. Het doel is om de warmtetransitie in ieder dorp een plek te geven. In Hilvarenbeek zijn gesprekken gevoerd met de dorpscoöperaties en in Oisterwijk met de wijkraden/ wijkcentra of dorpsraden. In Goirle gaat het wat anders. Daar zijn, behalve in Riel, geen bestaande dorpsstructuren. Daarom zijn in Goirle eind april - samen met sociaal werk - op het plein inwoners bevroegd: "hoe kijken jullie naar deze opgave? Leeft het? Wat speelt er? Wat vinden jullie belangrijk?" In Hilvarenbeek zijn de dorpscorporaties heel actief. Het zou kunnen zijn dat zij duurzaamheid ook als structureel thema op de agenda gaan zetten en daar ook een rol in gaan pakken. In Oisterwijk denken we na hoe we op een andere manier mensen naar voren kunnen halen, die straks gaan meedenken en doen bij dit thema. In Goirle moeten we überhaupt nog nadenken hoe we een structuur opzetten.

Over het geheel genomen moet er voor burgerparticipatie voldaan zijn aan drie criteria: 1) het moet concreet zijn, 2) urgentie en 3) inwoners moeten zich emotioneel betrokken voelen. Nu is dat voor de meeste mensen nog niet aan de orde. We kijken dus vooral hoe we dit thema nu in kunnen brengen in de bestaande structuren. In deze fase leggen we hiervoor de basis, maar dit bouwen we de komende jaren verder uit samen met andere partijen.

Wanneer kunnen alle vragen over de nieuwe energiebronnen beantwoord zijn? Pas dan kunnen we als burgers een goed beeld krijgen.

Het is op dit moment buitengewoon complex om alle vragen te beantwoorden. De ontwikkelingen rond nieuwe duurzame warmtebronnen gaan – gelukkig – erg snel. Wat vandaag nog in de kinderschoenen staat, is bij wijze van spreken volgende week een gangbare en rendabele techniek. Ruwweg zijn er drie warmtesporen: all electric (zoals de warmtepomp), groen gas/waterstof en warmtenetten. Wat we nu wel weten is dat het all electric spoor al behoorlijk gangbaar is, maar als keerzijde heeft dat het electriciteitsnetwerk daarmee erg zwaar belast wordt. Het spoor groengas is enerzijds aantrekkelijk omdat daarmee onze woningen nauwelijks aangepast hoeven worden. De keerzijde daarvan is dat de hoeveelheid groengas waarschijnlijk onvoldoende zal zijn om (een groot

deel van) onze woningen te verwarmen, zeker als we het groengas ook nog gebruiken voor de industrie en de mobiliteit. Blijft over het spoor warmtenetten. De warmte die daarvoor gebruikt wordt, kan van verschillende bronnen afkomstig zijn, zoals uit de industrie (restwarmte), de zon (zonnecollectoren) of uit de bodem (bodemwarmte). De warmtenetten schieten op dit moment als paddenstoelen uit de grond in Nederland. Er wordt dus veel ervaring mee opgedaan. Zodra nieuwe technieken op steeds grotere schaal worden toegepast, zullen de kosten dalen.

Kan een woningcorporatie die gaat renoveren als startmotor dienen? Bijvoorbeeld dat particulieren kunnen meeliften op een collectieve inkoop?

We zoeken inderdaad zoveel mogelijk naar zogenaamde koppelkansen. Dit om kosten te besparen, maar ook om overlast door werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Het aanhaken van woningeigenaren in de buurt van corporatiewoningen is een mogelijke koppelkans. De woningcorporatie(s) in uw gemeenten zitten aan onze stakeholderstafel.

Wanneer gaat de keuze van de betreffende buurten gemaakt worden?

Buurten (of gebieden) die voor 2030 van het aardgas af gaan worden in 2021 in de warmtevisie benoemd. Daarna wordt een wijkuitvoeringsplan gemaakt. Het definitieve besluit om van het aardgas af te gaan, hoe en wanneer, valt dus pas na 2021. Rond 2025-2030 zal geleidelijk aan gewerkt worden aan het aardgasvrij maken van woningen in de koploperbuurten. Het zal dus niet zo zijn dat woningen al op korte termijn van het aardgas af moeten. Wel kunt u nu al beginnen met aardgasvrij-ready maken van uw woning.

Is het niet van het gas af willen ook een keuze?

Op dit moment is dat nog wel een keuze. De overheid mag het gas van bestaande woningen nog niet verplicht afsluiten. Meepraten en uw huis voorbereiden op aardgasvrij wonen, is op dit moment nog vrijwillig. Dit gaat de komende jaren, maar uiterlijk in 2050 echter veranderen. Over een aantal jaren kan de gemeenteraad een besluit nemen om een wijk van het gas af te sluiten als er sprake is van een goed en betaalbaar alternatief. Nu meedoen kan daarom aantrekkelijk zijn. Op dit moment kunt u invloed hebben op de keuze en het tempo waarin het hele proces bij jou in de buurt verloopt.

Duitsland stapt nu juist over op het aardgas, waarom wil Nederland van het aardgas af?

In Duitsland wordt een kwart van de huizen nog verwarmd met een sterk vervuilende olietketel. Daarom is er ook een premie voor de vervanging van deze ketels door een hr-ketel of een warmtepomp, met name in gebieden waar al een gasnet ligt. Met deze tussenstap kan veel CO₂-besparing worden behaald. Tegelijkertijd zet de Duitse regering ook in op energiebesparing, duurzame energie en warmtenetten, om in 2050 een CO₂-neutrale energievoorziening te hebben. Aardgas wordt in Duitsland dan ook als transitiebrandstof gezien.

Wat is de rol van het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) in de veranderingen die ons wachten en wat is de rol van uw bureau hierin?

In het Programma Aardgasvrije Wijken worden in allerlei wijken in het land proeven gedaan. Wij volgen deze nauwkeurig, maken gebruik van 'the lessons learned' en handreikingen die worden opgesteld. HetEnergieBureau begeleidt gemeenten bij het opstellen van de Transitievisie Warmte. Dat betekent dat we aan de hand van open source data zoeken naar de kansen en lokaal in gesprek met inwoners en stakeholders de data verrijken en het 'hoe' bepalen.

Technieken

Zonnepanelen komen vaak uit China: het transport kost veel CO₂ en ze zijn vaak onder erbarmelijke omstandigheden geproduceerd. Kan dat anders?

Ja, dat kan anders, alleen willen de meeste consumenten in Europa hun producten zo goedkoop mogelijk. Daarom komen veel producten, waaronder zonnepanelen, uit China.

Er zijn zonnepanelen die in Europa worden geproduceerd. De transportkosten zijn vele malen lager en de arbeidsomstandigheden zijn volgens de Europese normen. Zo bestaat er ook voor zonnepanelen bijvoorbeeld het cradle to cradle keurmerk. Cradle to Cradle Certified™ beoordeelt bedrijven op hun mate van toewijding aan duurzaamheid volgens het Cradle to Cradle principe. De vijf beoordelingscriteria zijn: materiaal & grondstoffen gebruik, (mogelijkheden tot) hergebruik van de materialen, gebruik van hernieuwbare energie, duurzaam waterbeheer en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijf. <https://keurmerkenwijzer.nl/keurmerken/cradle-to-cradle-certified/>

Zonnepanelen gaan ongeveer 15 max 20 jaar mee. Zijn we nu dan niet een milieuramp voor in de toekomst aan het creëren? Hoe goed zijn de zonnepanelen recyclebaar?

De levensduur van zonnepanelen is langer dan 15 á 20 jaar. Houd er rekening mee dat deze 25 tot 30 jaar meegaan. Op dit moment zijn zonnepanelen nog niet volledig recyclebaar. Veel bedrijven (PV-cycle) streven al wel naar zo veel mogelijk recyclebare producten. Er zijn wel bedrijven die hieraan werken. Zie antwoord op bovenstaande vraag.

Kunnen we overgaan op waterstof?

Naar verwachting is waterstof vóór 2030 nog geen optie voor individuele verwarming, omdat dit dan nog niet in voldoende mate op duurzame wijze geproduceerd kan worden. De meeste waterstof die nu beschikbaar is, wordt gemaakt uit aardgas. Ook na 2030 zal waterstof maar in beperkte mate duurzaam geproduceerd kunnen worden en zullen niet alle gebouwen hiervan gebruik kunnen maken. Waterstof is namelijk ook een goed alternatief voor mobiliteit en de industrie. Op regionaal niveau is een position paper gemaakt over waterstof.

Hebben jullie al een idee over waar de voorkeur naar uit gaat que energievorm / alternatief voor warmte?

In deze fase van het opstellen van de Transitievisie Warmte (mei 2021) zijn al wel enkele kansen in beeld gekomen. Deze kansen zijn vooral technisch van aard: waar liggen de kansen voor warmtebronnen, hoe is de technische staat van de woningen. Waar inwoners willen meedoen en waar koppelkansen liggen moet nog verbonden worden aan deze data. Ook zullen er door de politiek keuzes gemaakt moeten worden.

Is een warmtenetwerk binnen Goirle ook mogelijk?

In Goirle bestaat al een warmtenet rondom de Oostplas (Boschkens). Een warmtenet kan door verschillende bronnen gevoed worden. Restwarmte is daar inderdaad een voorbeeld van. Aquathermie (warmte uit oppervlaktewater), zonthermie, aardwarmte/geothermie zijn andere voorbeelden. In de Transitievisie Warmte (later dit jaar) gaan we kijken of we in de drie gemeenten warmtenetten toe kunnen passen, of dat we meer naar individuele oplossingen moeten zoeken. Op dit moment hebben we nog onvoldoende informatie om te kunnen stellen dat nieuwe warmtenetten in Goirle wel of niet mogelijk zijn.

Is geothermie een mogelijkheid binnen Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk?

De grondlagen met warm water zitten tussen de 1 en 7 km onder het aardoppervlak. Uitgebreid bodemonderzoek is nodig, want niet overal is de bodem geschikt om het warme water omhoog te pompen. Op dit moment lijken de gebieden in de gemeenten Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk niet geschikt voor diepe geothermie. Lage geothermie behoort wellicht wel tot de opties. Hieronder valt ook warmte-koude opslag (WKO) in de bodem. Daarnaast is de provincie bezig met een nieuwe Omgevingsverordening waarin beperkingen voor het gebruik van bodemenergie worden opgenomen vanuit de bescherming van ons drinkwater. De resultaten hiervan zijn eind 2021 beschikbaar.

Wij wonen in het buitengebied en vallen dus niet onder een wijk. Kunnen wij iets van ondersteuning verwachten of richten jullie je voornamelijk op wijken?

In de Transitievisie Warmte gaan we ook de buitengebieden behandelen. Net als voor de andere gebieden beschrijven we de stappen die u kunt nemen en hoe de toekomstige warmtevoorziening er waarschijnlijk uit ziet. Wel schatten we op dit moment de kansen zeer laag in dat er in de buitengebieden een warmtenet zal worden gerealiseerd.

Stel je blijkt met je aardwarmtepomp ineens in een wijk die all electric wordt of in een warmtenet ligt?

Dat is niet erg wanneer u die warmtepomp nu al operationeel heeft. Ook voor de toekomst is dat geen probleem. De warmtepomp moet een keer vervangen worden, dan kunt u mogelijk aansluiten op een eventueel warmtenet. Als u de warmtepomp wil behouden dan kan dat ook! Uiteindelijk maakt u zelf die keuze.

Zijn pelletkachels als verwarming nu nog een goede optie, of is dit qua uitstoot not done?

Pelletkachels hebben in vergelijking met houtkachels, openhaarden en allesbranders een veel geringere uitstoot. In vergelijking met een aardgasgestookte HR-ketel is de uitstoot juist hoger. Een pelletkachel is dus echt een tussenoplossing die op z'n best (en pas op lange termijn) CO₂-neutraal kan zijn. Op z'n best omdat bomen erg lang nodig hebben om de CO₂ weer op te nemen die door de kachel uitgestoten wordt. Let wel, dan moet voor elke gekapte boom ook een boom terug gezet worden. Als dat niet gebeurt dan is het sowieso geen duurzame bron. Ook is er veel discussie over de herkomst van de pellets en de luchtvervuiling. Mede daarom verstrekt de overheid ook geen subsidie meer op pelletkachels. Indien u aan een pelletkachel denkt of deze wil vervangen, neem dan contact op met het lokale energieloket voor de beste optie.

www.hilvarenbeek.nl/energiehuis

www.energieloketgoirle.nl

<https://dec-oisterwijk.nl/energieloket/energieloket-oisterwijk/>

Wat is precies een WUP?

WUP staat voor het Wijkuitvoeringsplan. Dat is de volgende stap na vaststelling van de Transitievisie Warmte. In het WUP staat beschreven wat de definitieve keuze wordt waarmee de wijk van het aardgas af gaat. Ook staat erin wanneer dit zal plaatsvinden en hoe inwoners van de wijk betrokken worden. Wat onder een wijk wordt verstaan is nog niet bepaald. We houden hierin geen scherpe en bestaande wijkgrenzen aan, maar kijken ook wat technisch, financieel en sociaal het meest voor de hand ligt in de aanpak.

Kijken jullie ook naar een combinatie met herbestrating en/of rioolaanleg.

Ja zeker. We gaan zoveel mogelijk op zoek naar zogenaamde koppelkansen. Enerzijds om kosten te besparen maar anderzijds ook om de overlast zoveel mogelijk te beperken. Het moet niet zo zijn dat volgend jaar de straat open gaat om het riool te vervangen en dat je een jaar laten weer een hele tijd door de modder naar je woning moet, omdat we een warmtenet gaan leggen.

Wat als je zelf geen zonnepanelen kunt of mag plaatsen?

Als je zelf geen zonnepanelen mag of kan plaatsen, dan kun je meedoen aan een postcoderoosproject. Hierbij komen jouw panelen in feite op een ander dak te liggen. Op dit moment wordt in Baarschot (Hilvarenbeek) een project ontwikkeld. U kunt zich hierbij aansluiten, mits u in dezelfde postcoderoos woont.

Stuur een mail naar info@zonopdehilver.nl. Wilt u op de hoogte blijven van postcoderoosprojecten in uw gemeente, meldt u zich dan aan voor de nieuwsbrieven van het energieloket in uw gemeente.

www.hilvarenbeek.nl/energiehuis

www.energieloketgoirle.nl

<https://dec-oisterwijk.nl/energieloket/energieloket-oisterwijk/>

Wanneer komt het volgende webinar denk je?

Rond de vaststelling van Transitievisie Warmte zal er nog een webinar plaatsvinden. Afhankelijk van het participatietraject in uw gemeente, kunt u ook op een andere manier benaderd worden en eventueel om input worden gevraagd.